

Sygn. akt I Cz 64/13

POSTANOWIENIE

Dnia 15 lutego 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodnicząca SSO Teresa Zawistowska (spr.)

SSO Dorota Twardowska

SSO Arkadiusz Kuta

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2013 r. w Elblągu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Elblągu

z udziałem Z. N.

o złożenie do depozytu sądowego

na skutek zażalenia uczestnika

na postanowienie Sądu Rejonowego w Elblągu

z dnia 12 listopada 2012 r., sygn. akt I Ns 292/12

postanawia:

1. odrzucić zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 (trzecim) zaskarżonego postanowienia
2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W zaskarżonym postanowieniu Sąd Rejonowy w Elblągu oddalił wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Elblągu E. H.(punkt 1), oddalił wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku J. S.(punkt 2) oraz zwrócił wniosek o wyłączenie sędziów w pozostałym zakresie (punkt 3). W uzasadnieniu do punktu 1 i 2 postanowienia podniesiono, że uczestnik Z. N.złożył wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Elblągu E. H.oraz sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku J. S.. W ocenie Sądu Rejonowego, wniosek ten był niezasadny i nie zasługiwał na uwzględnienie. Wyjaśniono, uczestnik nie wskazał żadnych podstaw uzasadniających wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Elblągu E. H.z mocy ustawy (przepis art. 48 k.p.c.), a nie zostały również spełnione przesłanki uzasadniające wyłączenie sędziego na wniosek strony. Zgodnie z art. 49 k.p.c. sąd wyłącza sędziego na wniosek strony, jeżeli między nim a jedną ze stron lub jej przedstawicielem zachodzi stosunek osobisty tego rodzaju, że mógłby wywoływać wątpliwości, co do bezstronności sędziego. W szczególności chodzi tu o stosunki osobiste natury emocjonalnej (np. pokrewieństwo, przyjaźń lub nienawiść) lub gospodarczej (np. osobiste powiązania majątkowe, kredytowe itp.) z jedną ze stron. Zdaniem Sądu Rejonowego w świetle pisma uczestnika takich przesłanek nie ma w niniejszej sprawie, choćby z tej przyczyny, że z wyjaśnienia złożonego przez sędzię E. H.wynika, iż nie jest jej znana osoba zainteresowanego Z. N.oraz że nie istnieją okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego. Wobec powyższego na podstawie art. 49 k.p.c. a contrario oraz art. 52§2

k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzeczono jak w punkcie 1. Odnosząc się do wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku J. S., stwierdzono, że nie zachodzi podana we wniosku podstawa wyłączenia sędziego. Sędziowie Sądu Apelacyjnego nie są stronami w przedmiotowej sprawie dotyczącej złożenia do depozytu sądowego. Sprawa ta nie jest prowadzona ani rozpoznawana przez Sąd Apelacyjny. Generalnie przepisy dotyczące wyłączenia sędziego w tym art. 48 § 1 pkt 1 k.p.c. mają na uwadze indywidualnego sędziego, który rozpatruje konkretną sprawą, zatem nie tego, który dopiero w przyszłości (potencjalnie) będzie mógł rozpatrywać sprawę. Podstawa wyłączenia określona w tym przepisie odnosi się do aktualnego - czyli w związku z rozpoznawaniem sprawy - oddziaływania na prawa i obowiązki sędziego (vide: podobnie postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2010 r. II UO 1/10). W przedmiotowej sprawie sędzia Sądu Apelacyjnego J. S. złożył oświadczenie, w którym wskazał, że nie jest mu znana osoba Z. N. i nie zachodzą okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności. Mając na względzie, że na tym etapie postępowania nie zaktualizowała się okoliczność, w której sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku J. S. prowadziłby, czy rozpoznawał przedmiotową sprawę, Sąd Rejonowy wskazał, że wniosek w tym zakresie podlegał oddaleniu na podstawie art. 49 k.p.c. a contrario oraz art. 52§2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. (punkt 2).

W zażaleniu wnioskodawca Z. N. zaskarżył powyższe postanowienie w całości, domagając się „przekazania sprawy w przedmiocie wyłączenia Sądowi Najwyższemu w Warszawie w celu uchylecia zaskarżonego postanowienia i wyłączenia od udziału w sprawie sędziów z jednostek sądów: Sądu Rejonowego w Elblągu, Sądu Okręgowego w Elblągu i Sądu Apelacyjnego w Gdańsku, a ponadto sędziego Sądu Najwyższego J. G. Nadto wniósł o „uwzględnienie kosztów postępowania zażaleniowego jako części kosztów procesu”. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił:

- naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, gdyż w wydaniu postanowienia wzięli udział sędziowie, którzy powinni zostać wyłączeni od udziału w sprawie na podstawie art. 49 k.p.c.

- sędziowie złożyli nieobiektywne oświadczenia, zataili fakty stanowiące przesłanki wyłączenia od udziału w sprawie określone w art. 48 § 1 k.p.c. i w art. 49 k.p.c.

Motywuując swe stanowisko skarżący wskazał, że Sąd Rejonowy w Elblągu rozpoznał wniosek o wyłączenie sędziów w składzie sędziów, którzy winni podlegać wyłączeniu na podstawie art. 49 k.p.c. Ponadto – zdaniem skarżącego – sędziowie złożyli nieobiektywne oświadczenia. Sędziowie zataili fakty stanowiące przesłanki wyłączenia sędziego określone w art. 48 § 1 k.p.c. i w art. 49 k.p.c. Skarżący podkreślił, że na dowód powyższego przedkłada odpis zawiadomienia o przestępstwach popełnionych przez Sędziów Sądu Apelacyjnego z art. 271 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k. k., adresowanego do Szefa Centralnego Biura Antykorupcyjnego w W.z dnia 12 lipca 2012 roku, odpis pisma uzupełniającego braki wniosku o wyłączenie sędziów od udziału w sprawie, adresowanego do Sądu Rejonowego VIII Wydziału Karnego, z dnia 30 września 2012 r., oznaczone sygn. akt: VII Kp 226/12 oraz odpis pisma adresowanego do Sądu Okręgowego w Elblągu VI Wydziału Karnego Odwoławczego - sędziego SO M. K. P., z dnia 21 listopada 2012 roku, oznaczonego sygn. akt: VI Ko 154/12.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 zaskarżonego postanowienia podlegało odrzuceniu jako niedopuszczalne. Zgodnie z art. 394 § 1 k.p.c. zażalenie do sądu drugiej instancji przysługuje na postanowienie sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie, a ponadto na postanowienia sądu pierwszej instancji i zarządzenia przewodniczącego, wymienione w punktach 1- 12. Zarządzenie o zwrocie wniosku o wyłączenie sędziów nie podlega zaskarżeniu, albowiem nie kończy postępowania w sprawie i nie zostało wymienione w punktach 1 -12 cytowanego wyżej przepisu. Wskazać trzeba, że zgodnie z art. 373 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c. Sąd odwoławczy odrzuca zażalenie, między innymi wówczas, jeżeli ulegało ono odrzuceniu przez Sąd pierwszej instancji. Podstawy do odrzucenia istnieją jeżeli zażalenie jest niedopuszczalne. Za niedopuszczalne uznać należy zażalenie w stosunku do orzeczenia niepodlegającego zaskarżeniu. W konsekwencji, na mocy przytoczonych wyżej przepisów, zażalenie na rozstrzygnięcie zawarte w punkcie 3 postanowienia odrzucono.

W pozostałym zakresie zażalenie podlegało oddaleniu jako bezzasadne. Trafnie Sąd Rejonowy przyjął, że skarżący nie uprawdopodobnił żadnych okoliczności uzasadniających wyłączenie sędziego E. Z. – H. oraz sędziego Sądu Apelacyjnego w Gdańsku J. S..

Przypomnieć należy, że zgodnie z art. 49 k.p.c. niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 48, sąd wyłącza sędziego na jego żądanie lub na wniosek strony, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do bezstronności sędziego w danej sprawie. Wnioskodawca powinien uprawdopodobnić przyczyny wyłączenia (art. 50 § 1 k.p.c.).

Słusznie Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, że w związku z wnioskiem o wyłączenie sędziego E. Z. – H. oraz sędziego J. S. złożyli oświadczenia, że nie jest im znana osoba zainteresowanego Z. N. oraz że nie istnieją okoliczności tego rodzaju, że mogłyby wywołać uzasadnioną wątpliwość, co do bezstronności sędziego. Nie ma podstaw do kwestionowania tych oświadczeń. Nie podważają ich okoliczności i oceny podane we wniosku o wyłączenie sędziów oraz w zażaleniu. Wniosek zakłada bowiem apriorycznie, że sędziowie nie będą bezstronni. Z kolei gdyby poddać wniosek o wyłączenie sędziego J. S. racjonalnej i obiektywnej ocenie, to nie zachodzi zależność między opisywaną w nim sprawą karną i obecną sprawą o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Słusznie też Sąd Rejonowy podniósł, że rozpatrując wniosek o wyłączenie sędziego należy mieć na uwadze sędziego, który rozpatruje konkretną sprawę, zatem nie tego który w przyszłości (potencjalnie) będzie mógł sprawę rozpatrywać. Na marginesie tylko wskazać trzeba, że sądem drugiej instancji w niniejszej sprawie jest Sąd Okręgowy w Elblągu, a zatem nie ma nawet podstaw, aby potencjalnie przyjmować, że Sędzia Sądu Apelacyjnego w Gdańsku będzie sprawę tą rozpatrywał.

W zażaleniu skarżący dodatkowo zarzucił, że w rozpoznawaniu wniosku o wyłączenie sędziów brali udział sędziowie, którzy winni być od rozpatrzenia tego wniosku wyłączeni. Tymczasem zgodnie z art. 52 § 1 k.p.c. zasadą jest orzekanie w przedmiocie wyłączenia przez sąd, w którym toczy się sprawa i w którym został zgłoszony wniosek lub żądanie wyłączenia. Właściwość sądu przełożonego jest skutkiem niemożności skompletowania wymaganego składu trzech sędziów zawodowych. Przy ustaleniu tej okoliczności bierze się pod uwagę wszystkich sędziów danego sądu, oczywiście poza sędzią, co do którego ma zapaść orzeczenie w przedmiocie wyłączenia. W przedmiocie wniosku o wyłączenie sędziów E. Z. – H. oraz sędziego J. S. nie orzekał żaden z nich, a zatem w tym zakresie zarzuty skarżącego uznać należy za nietrafne.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie jako niezasadne.